of two barrel-vaulted cellar rooms were uncovered. The first room was 3.05 m long, the second was 6.5 m long and 3.3 m wide. A ventilation shaft around 1.4 m tall was also discovered, along with pottery sherds and stove and roof tile rubble (Figs. 3–8).

Miglė Urbonaitė-Ubė

Tyrimai Minijos etnoarchitektūriniame kaime

2022 m. buvo atlikti žvalgomieji tyrimai Minijos etnoarchitektūrinio kaimo teritorijoje (UK 10322) (Šilutės r., Kintų sen.), sklype Krokų Lankos g. 23 (1 pav.). Minijos kaimas archeologiškai pradėtas tirti tik 2014 m. (*ATL 2014 metais*, 2015, p. 620) ir metams bėgant tyrimų šioje saugomoje teritorijoje pradėjo daugėti. Kol kas archeologiškai vertingas kultūrinis sluoksnis datuojamas XVI a. pabaiga–XVIII a. aptiktas tik sklypuose Krokų Lankos g. 9 ir 13 (*ATL 2020 metais*, 2021, p. 294–296; *ATL 2021 metais*, 2022, p. 609). Kitur fiksuoti tik XIX–XX a. sluoksniai be archeologiškai vertingų radinių ar struktūrų (*ATL 2018 metais*, 2019, p. 644; *ATL 2019 metais*, 2020, p. 519).

Tyrimų sklype Krokų Lankos g. 23 tikslas buvo surinkti duomenis apie archeologinius radinius ir kultūrinius sluoksnius būsimų pastatų vietose, juos aptikus atlikti dokumentaciją ir parengti paveldosaugines rekomendacijas. Tyrimų metu būsimų pastatų vietose iki įžemio rankiniu būdu ištirti 2 šurfai (2x1 m dydžio), iš viso 4 m^2 plotas.

Šurfo 1 vieta buvo apžėlusi žole, paviršius buvo ties H_{abs} 1,32–1,35 m. Įžemis pasiektas 1,2 m gylyje nuo žemės paviršiaus. Po 25–30 cm storio dirvožemiu, šurfo Š dalyje, aptiktas rusvo molio sluoksnis. Dirvožemio sluoksnyje aptikta įvairaus laikotarpio radinių (turkiško tipo pypkė, plokštinių koklių, langų stiklo, fabrikinių vinių). Gana įdomus ir retas radinys yra neglazūruota sudėtinio tipo raudono molio pypkė, kuri preliminariai datuojama XVIII a. (2 pav.). Buvusioje Prūsijos teritorijoje dominavo kaolininės vientisosios pypkės iš Nyderlandų ir Anglijos, o sudėtinės būdingesnės Lie-

1 pav. Sklypo situacijos planas: 1 – tyrimų vieta Krokų Lankos g. 23; 2 – projektuojamų pastatų vieta Krokų Lankos g. 23; 3 – sklypo Krokų Lankos g. 23 ribos; 4 – Minijos etnoarchitektūrinio kaimo (UK 10322) teritorijos ribos. M. Urbonaitės-Ubės brėž.

Fig. 1. Area plan of 23 Krokų Lankos St.: 1 – excavation area; 2 – outline of proposed buildings; 3 – land plot boundary; 4 – boundary of the Minija ethno-architectural village (UK 10322).

2 pav. Šurfe 1 aptikta sudėtinio tipo molinė pypkė. M. Urbonaitės-Ubės nuotr.

Fig. 2. Composite pipe found in test pit 1.

0 3 cm

tuvos Didžiosios Kunigaikštystės įtakos arealui (Žvirblys A. *XVII–XIX a. I pusės molinės pypkės Vilniuje ir Klaipėdoje europiniame kontekste*. Daktaro disertacija. Klaipėda, 2022, p. 62–63). Aplinkiniuose miesteliuose ir Klaipėdoje aptinkama tik kaolininių pypkių, išskyrus Šilutę, kur rasta tik viena sudėtinė pypkė. Tai labai retas šiam regionui radinys, rodantis ateinančias rytines kultūrines įtakas.

Giliau tirtas rusvo molio sluoksnis, jame aptikta nemažai XVII–XVIII a. radinių. Įsigilinus iki 75 cm gylio paaiškėjo, kad šis molio sluoksnis sietinas su čia stovėjusiu pastatu – atidengti V–R kryptimi šurfą kertantys lauko rieduliai, kurie apribojo molio sluoksnį (3 pav.). Molio sluoksnis rodo buvusio pastato vidų. Čia ir koncentravosi visi radiniai: puodyniniai kokliai, redukcinėje ir oksidacinėje aplinkoje degti neglazūruotų puodų fragmentai, langų stiklas (4 pav.). Už akmenų fiksuotas pilkos žemės sluoksnis su rusvo molio intarpais be radinių. Tai turėjusi būti pastato išorė. Po šiais sluoksniais fiksuotas tamsiai pilko smėlio sluoksnis su XVI a. pabaiga–XVII a. datuojamais radiniais: šviesiai pilkos molio masės puodų, rudai glazūruoti indų, žalia glazūra ir baltu angobu puoštų lėkščių, puodyninių koklių fragmentai, langų stiklo šukės. Šiame sluoksnyje aptikta ir zooarcheologinės medžiagos, kuri perduota tyrimams. Giliau fiksuotas įžemis – rusvo smėlingo molio sluoksnis. Į įžemį iki 1 m gylio buvo sukaltas geologinis zondas, kuris parodė, kad ir giliau tęsiasi molio sluoksniai.

3 pav. Šurfe 1 aptiktas pastato fragmentas. E. Ubio nuotr.

Fig. 3. Building fragment found in test pit 1.

0 5 cm

4 pav. Pastato viduje aptiktas puodyninis koklis. M. Urbonaitės-Ubės nuotr.

Fig. 4. Pot-shaped stove tile found within the building.

Šurfo 2 vietos paviršius buvo ties H_{abs} 1,06–1,10 m. Įžemis pasiektas 55 cm gylyje nuo žemės paviršiaus. 25 cm gylyje, fiksuotas 10–25 cm storio itin kompaktiškas tamsiai pilko dirvožemio sluoksnis su įvairaus (XVII–XX a. pradžios) laikotarpio radiniais. Čia aptikta žaliai glazūruotų puodyninių koklių, glazūruotų raudonos molio masės indų šukių, saga, kaltinių ir fabri-

kinių vinių, taip pat XIX–XX a. pradžia datuojamo akmens masės ąsočio ir fabrikinio koklio fragmentai. Šis sluoksnis tai buvęs ilgai naudotas žemės paviršius, kuris buvęs apardytas arimų ar kitų nežymių žemės judinimo darbų. Dėl to čia ir fiksuota įvairaus laikotarpio dirbinių. Po juo atidengtas rusvo molio sluoksnis – įžemis. Jokių kitų struktūrų šurfe neaptikta.

Tyrimuose aptikti ir ištirti 0,55–1,2 m storio XVI a. pabaigos–XX a. kultūriniai sluoksniai su būdingais radiniais. Šurfe 1 aptikti du apgyvenimo horizontai. Virš įžemio fiksuotas XVI a. pabaigos–XVII a. pilkos žemės sluoksnis, o virš jo aptikta buvusio pastato vieta su XVII–XVIII a. būdingais radiniais. Šurfe 2 rastas ilgai naudotas buvęs žemės paviršius su XVII–XX a. pradžios radiniais.

Excavation at the Minija Ethno-Architectural Village

Exploratory excavations were carried out in 2022 at the land plot of 23 Krokų Lankos St., located within the Minija ethno-architectural village (western Lithuania, Šilutė district) (Fig. 1). Two test pits covering a total area of 4 m^2 were excavated. Archaeological layers ranging from 0.55 to 1.2 m in thickness were discovered, containing finds typical of the end of 16th to the 20th centuries. Test pit 1 contained two distinct residential deposits. First, a grey layer dating from the end of 16th to 17th centuries was recorded above the sterile soil layer. Above, a building site was identified in the second layer, containing finds typical of the 17th–18th centuries (Figs. 2–4). An antique surface level was identified in test pit 2, containing finds dating from the 17th century to the start of the 20th century.

Vytautas Vingis

Prienų dvarvietė

2022 m gegužę Prienų dvarvietės teritorijoje (Prienai, Žemaitės g. 7A) buvo atlikti detalieji tyrimai. Tyrimai vykdyti prieš tai dviejuose šurfuose aptikus iki 50 cm storio sluoksnį su XVI–XVIII a. radiniais (žr. p. 189).

Perkasa 1 (1 pav.) tirta 6,5 m į ŠV nuo pastato Pilies g. 12 ŠV kampo. Perkasa netaisyklingos L formos, 28,5 m ilgio ir 1–3,2 m pločio, iš viso 30 m^2 ploto. Perkasoje perkasimų nesuardytose vietose iki 70–80 cm gylio fiksuoti XIX–XX a. datuojami kultūriniai sluoksniai. Po minėtais sluoksniais, perkasos ŠR dalyje, apie 70–80 cm gylyje, rastas šviesiai geltonos spalvos smėlis – įžemis, kuris buvo su šaknų liekanomis. Likusioje perkasos dalyje nuo 70–80 cm gylio rastas 20–30 cm storio juosvos spalvos smėlio su juodžemiu sluoksnis, kuriame aptikta XVII–XVIII a. datuojamų radinių (Rygos 1632–1654 m. šilingas (2 pav.)), žalia glazūra dengtų koklių, buitinės keramikos šukių). Iš minėto sluoksnio buvo paimti mėgi-

1 pav. Perkasa atliekant tyrimus. V. Vingio nuotr.

Fig. 1. Trench during excavation.